

VERZEN
VAN
GERAERT VAN SUYLESTEIJN.

I
DE DOOD

Het donker wezen dat zijn armen
Om 't zwak en weerloos schepsel breidt,
Dat van het eigen laatste kermen
Als vreemdeling wordt weggeleid,
Dat van het leven niet kan scheiden
Omdat het zelf nog leven is —
Zoo moet het leven stervend lijden,
Omdat het levend sterven is.

De zwarte macht die ons weerstreven,
Ons sterk weerstreven nauw bemerkt,
Maar even zeer in 't heerlijkst leven
Als in 't ellendigst leven werkt; —
De schim die de achtelooze dagen
Immer onzichtbaar-stil beglijdt,
Of dag na dag ons komt belagen.
Of plotseling ons leven splijt...

In sommige doorwaakte nachten
Voelde ik zijn adem langs mij heen,
Ging in den nood van mijn gedachten
Mijn arme ziel tot Jezus heen — —
Mijn God, Gij kondt den dood wel dwingen
Gansch in de keten Uwer ban,
Geef mij dan, boven alle dingen
O Jezus, dat ik sterven kan!

II
DANK

Daar is geen mensch, die zóó zijn God behoeft
Als ik, in deze worstelende dagen, —
Daar is geen mensch, die zóó zijn God bedroeft
En altijd meer van Zijn geduld blijft vragen.

En nog schenkt Gij, in al Uw welbehagen
Mij eindeloos Uw zegeningen, Heer,
En wordt niet moe, mijn euveldaan te dragen,
En houdt niet op, mijn angsten weg te vagen,
En elken dag straalt Uw genade weer!

DE VROUW EN DE RIJSTBOUW OP JAVA.

Rijst is voor den Javaan het hoofdvoedsel, hij kan ze evenmin ontberen, als wij den aardappel. De rijstverbouw staat dan ook bovenaan; rijst noemt hij het eerste gewas en alle andere heeten tweede gewas.

Rijst, eet de Javaan zoo vaak hij die krijgen kan, 's morgens, 's middags en 's avonds. Het is zijn hoofdvoedsel en van rijst maakt hij zijn lekkernijen.

Men kan op drieërlei wijze rijst verbouwen, doch de meest bekende is de sawah-teelt en daarom zullen wij daarvan iets vertellen.

Het is niet mijn bedoeling, alle bijzonderheden van de rijstcultuur mee te deelen, doch alleen dat wat wij weten moeten, om te begrijpen welke rol de vrouwen en meisjes bij den rijstbouw vervullen.

De rijst wordt eerst gezaaid op kweekbedden, die op een afzonderlijk deel van den akker zijn aangelegd. De akker zelf wordt dan geploegd en geëgd en met de uiterste nauwlettendheid van steenen en onkruid gezuiverd, en dan onder water gezet. Heeft de akker lang genoeg onder water gestaan, dan wordt hij in vakken verdeeld, die door lage dijkjes van elkander gescheiden zijn. Deze dijkjes voorkomen, dat goede grondsoorten door het water worden weggespoeld. Het water wordt door middel van goten in de dijkjes van den eenen akker op den anderen gelaten. De dijkjes worden nauwkeurig nagezien, om insecten te weren en te voorkomen, dat muizen er zich gaan nestelen en straks aan den oogst een onberekbare schade kunnen aanbrengen.

Intusschen is op de kweekbedden het zaad uitgestrooid, doch men begrijpt, dat de Javaan zijn rijst niet durft uitzaaien, voordat er op behoorlijke wijze is geofferd.

De schutsvrouw van den landbouw is Dewi Sri, de echtgenoot van Vischnoe en nu meent de Javaan, dat hare ziel in de rijst aanwezig is. De zorg voor de godsdienstige plechtigheden gedurende den rijstbouw wordt toevertrouwd aan enkele personen, die doekoen sawah heeten.

Vijf-en-dertig of veertig dagen na het uitstrooien van de zaairijst, zijn de zaailingen (bibit) zoo groot, dat zij kunnen worden overgeplant.

Dan komt er werk in overvloed, ook voor de vrouwen en meisjes.

De mannen trekken de planten uit en binden ze

op bossen, terwijl de vrouwen en meisjes ze op een onder water gezeiten akker in den slijkerigen bodem overbrengen.

Op onze plaat ziet men de vrouwen, op bloote voeten door het water wadend, de bibit uitpoten. Dat dit een zwaar werkje is, kan ieder begrijpen. Bijna den geheelen dag moeten zij in een gebogen houding staan.

De rijst wordt niet in rijen geplant, doch men zet de planten kris-krás door elkaar.

Is het uitpoten afgelopen, dan blijven de akkers nog geruimen tijd onder water staan.

Na vier à zes maanden is de plant rijp. Zoodra de aren geel beginnen te worden, wordt de watertoevoer afgesneden. De arbeid is dan nog lang niet afgelopen. Eigenlijk komt nu de grootste zorg nog aan, n.l. het bewaken van den akker tegen de rijstvogeltjes en wilde varkens.

Een voortdurende bewaking is dringend noodig en het zijn weer vrouwen en meisjes, die zeer vaak dit werk moeten verrichten.

Eindelijk breekt de oogsttijd aan.

naar den akker. In een feestelijke stemming wordt de arbeid verricht.

Vóór het werk mag begonnen worden, zoekt de doekoen-sawah twee aren uit, die even hoog en even zwaar zijn. Zij moeten de rijstbruid en den rijstbruidegom voorstellen. Ook zoekt hij nog een viertal dergelijke aren op, die als bruidsmeisjes moeten fungeeren. Deze zes aren worden met borek bestreken, met bloemen versierd en tegen zon beschut, ergens opgesteld.

Vooraf heeft de doekoen-sawah met brandend padi-stroo rondgelopen en den naam van Dewi Sri aangeroepen. Daarna wordt het offermaal gehouden en dan begint de oogst. Met een eigenaardig mesje, ami-ami geheeten, snijden de vrouwen de halmen af, een paar decimeter onder de aar. De aren worden op bossen gebonden en op de akkers te drogen gezet. Het stroo blijft ongebruikt op de velden achter.

Is de padi, zoo heeten de rijstaren, goed gedroogd, dan worden ze naar de rijstschuur overgebracht. Dit gaat met groote plechtigheid gepaard. Het

Vrouwen en meisjes bezig met het uitpoten van rijstplantjes

Door den doekoen-sawah wordt nauwkeurig de dag bepaald, waarop de oogst moet aanvangen. De lieden, die bij het uitplanten de behulpzame hand hebben geboden, worden nu uitgenoodigd ook bij het oogsten te helpen. Deze oogsttijd is het hoogtepunt in het leven van den Javaanschen landbouwer.

Onder zang en muziek trekken de oogstlieden

bruidspaar wordt met de bruidsmeisjes het eerst in de schuur gebracht. Hij die dit doen moet, heeft voor deze gelegenheid nieuwe kleeven aangetrokken, zijn hoofddoek is met verse bloemen getooid en zijn bovenlijf is met gele borek ingewreven.

De mannen hebben nu het hunne aan den rijstbouw gedaan, doch voor de meisjes is er nog meer